

Voorjaarsbrief 2021

Gemeente Tynaarlo

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk Zaaknummer: 933080	Bijlage[n]
Behandeld door R. Gras	Doorkiesnummer 0592 - 26 66 62	Vries 04-06-2021	

Onderwerp: Voorjaarsbrief 2021

Geachte raadsleden,

Hierbij presenteren wij u de Voorjaarsbrief 2021 als onderdeel van de voortgangsinformatie in de planning & controlcyclus. In het najaar van 2020 stelden wij de begroting op voor het jaar 2021 met de informatie die op dat moment beschikbaar was. We zijn nu een half jaar verder en beschikken inmiddels over meer gedetailleerde en nieuwe informatie die gevolgen heeft voor de begroting 2021. In deze brief beschrijven wij, net als voorgaande jaren, alleen de vermeldenswaardige afwijkingen die we ten opzichte van de begroting 2021 zien aankomen. Er zijn dus ook hoofdstukken waarbij geen afwijkingen worden gerapporteerd. Het doel is uw raad te informeren over de meest actuele stand van zaken. Wij verzoeken u tijdens de raadsbehandeling op 6 juli aanstaande in te stemmen met een aantal besluiten, waaronder een begrotingswijziging, zodat onze begroting weer actueel is.

Organisatieontwikkeling

Om de buitenwereld nog beter te bedienen willen we onze organisatie verder ontwikkelen, de zogenaamde organisatieontwikkeling. Er was teveel centraal geregeld, daardoor duurde de afhandeling van zaken te lang, was afspraak niet altijd afspraak en er was inefficiency en bureaucratie in de processen geslopen.

Onze dienstverlening is gericht op onze inwoners, ondernemers en instellingen. Om hen goed te bedienen is het van belang de verantwoordelijkheden laag in de organisatie te beleggen en de regelruimte hier te verruimen. Dit uitgangspunt is de basis voor de doorontwikkeling van de organisatie. De eerste stappen zijn gezet met een managementstijl op hoofdlijnen. Het nieuwe Management Team zal uiterlijk 1 juli 2021 operationeel zijn.

<i>Postadres</i>	<i>Bezoekadres</i>	<i>Website</i>	<i>Bankrelaties</i>
Postbus 5, 9480 AA Vries	Kornoeljeplein 1, Vries	www.tynaarlo.nl	IBAN: NL02BNGH0285079050 IBAN: NL05BNGH0285079093 (belastingen en leges)
<i>Telefoonnummer</i>	<i>Faxnummer</i>	<i>E-mail</i>	BIC: BNGHNL2G
[0592] 26 66 62	[085] 20 84 923	info@tynaarlo.nl	

Voor de verdere uitwerking van de organisatieontwikkeling heeft een medewerkersadviesgroep, bestaande uit een brede vertegenwoordiging van de medewerkers, een breed gedragen advies voorbereid. De specifieke opdracht die aan deze medewerkersadviesgroep is meegegeven betreft:

- Hoe kunnen wij als organisatie de dienstverlening verbeteren?
- Wat gaat goed en waar moeten we vooral op inzetten?
- Hoe werken we samen aan een cultuur waarin ruimte bestaat voor veiligheid, vertrouwen, ruimte voor gesprek en waarbij het Management Team de medewerkers faciliteert om het werk goed te kunnen doen.
- Hoe kunnen we onze professionals laten floreren?
- Advisering over wijze en organisatie van de operationele aansturing.
- Eventuele aanvullende adviezen.

De adviezen worden direct na de zomervakantie uitgewerkt en uiterlijk 31 december 2021 geïmplementeerd.

Beeld van de Voorjaarsbrief

In deze Voorjaarsbrief stellen we u voor om de begroting 2021 aan te passen met:

- € 187.000 incidenteel positief uit de reguliere exploitatie, en met
- € 95.000 incidenteel nadelig voor nieuw beleid.

In Bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de aanpassingen in de reguliere exploitatie. Inzake de aanpassingen voor het nieuw beleid verwijzen we naar het onderdeel nieuw beleid in exploitatiebudgetten (p. 14).

Conform afspraak zijn, voor het verhogen van de inzichtelijkheid en het vergroten van de leesbaarheid, uitsluitend de financiële afwijkingen toegelicht die groter zijn dan € 25.000 op taakveldniveau. We geven geen tekstuele toelichting op de volgende typen wijzigingen:

- Budgettair neutrale wijzigingen als gevolg van een ontvangen subsidie met daartegenover een hiermee verplicht samenhangende uitgave;
- Budgettair neutrale technische wijzigingen.

Proces

Het jaar 2020 hebben we afgesloten met het opstellen van de jaarstukken. Deze jaarstukken worden door u behandeld op 22 juni 2021. Voor de raadsvergadering van 6 juli 2021 zal naast deze Voorjaarsbrief 2021 ook de Perspectievennota 2022 worden aangeboden ter behandeling.

In deze Voorjaarsbrief worden de lopende begroting en de plannen van het jaar 2021 gemonitord, hij is opgebouwd volgens dezelfde indeling. Waar nodig worden voorstellen voor het bijstellen van de begroting 2021 gedaan.

In de Perspectievennota worden de perspectieven voor de komende jaren in beeld gebracht. Daarmee wordt de denkrichting aangegeven voor de financiële en beleidskaders voor de op te stellen begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025. Mocht de financiële situatie daarom vragen, naar aanleiding van nieuw verkregen inzichten en informatie dan kunnen de opgenomen denkrichting opnieuw worden overwogen.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning	7
Hoofdstuk 1 Veiligheid	8
Hoofdstuk 2 Verkeer en vervoer en waterstaat	8
Hoofdstuk 3 Economie	8
Hoofdstuk 4 Onderwijs	9
Hoofdstuk 5 Sport, cultuur en recreatie	9
Hoofdstuk 6 Sociaal domein	10
Hoofdstuk 7 Volksgezondheid en milieu	11
Hoofdstuk 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	12
Nieuw beleid in exploitatiebudgetten	15
Aanvragen nieuwe kredieten	16
Aanpassingen in bestaande kredieten	16
Aanpassingen in reserves	16
Bijlage 1: Bijstelling begroting 2021	19
Bijlage 2: Monitor Sociaal Domein	21

Hoofdstuk 0 || Bestuur en ondersteuning

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Toezicht corona

Een groot gedeelte van 2020 en het voorjaar van 2021 hield COVID-19 Nederland in haar greep. Bij elke versoepeling of juist verzwaring wordt de handhavingsstrategie tegen het licht gehouden. Onze vier boa's worden zo nodig geassisteerd door collega's die als toezichthouder zichtbaar waren in het openbare gebied. Dit gebeurt door het goede gesprek aan te gaan, te wijzen op individuele verantwoordelijkheden en zo min mogelijk boetes uit te delen. Deze strategie is geslaagd.

Digitale toestemming reisdocumenten

De optimalisatie van de toestemmingsprocedure rondom reisdocumenten is gerealiseerd. Op 6 januari ontvingen we de eerste digitale toestemming.

Digitalisering brondocumenten

Het digitaliseren moet helaas met een paar jaar worden uitgesteld tot het moment waarop de wetgeving is aangepast om dit mogelijk te maken.

Digitalisering overig

Het proces wijziging naamgebruik en aanvragen verstrekingsbeperking is geautomatiseerd, waardoor er geen handeling van een ambtenaar meer nodig is. Verder kan sinds 1 januari een aanvraag voor een verklaring omtrent het gedrag digitaal worden gedaan.

Verkiezingen tijdens Covid-19 pandemie

De 2e Kamerverkiezingen zijn succesvol georganiseerd met inachtneming van de coronamaatregelen die in de 'Tijdelijke wet verkiezingen covid-19' zijn vastgesteld.

Actualisatie exploitatie 2021

Rente kortlopende leningen/rente langlopende leningen

Omdat verschillende investeringen later worden uitgevoerd dan in de begroting 2021 was voorzien ontstaat een voordeel op de financieringsbehoefte. Leningen kunnen in een later stadium worden afgesloten. Daarnaast is op dit moment sprake van een negatieve rente op kortlopende financiering, terwijl we in de begroting 2021 rekening hadden gehouden met een rente op kortlopende financiering van 1%. De totale actualisatie van de financieringsbehoefte levert een incidenteel voordeel op van € 300.000 op de langlopende leningen en € 100.000 op de kortlopende leningen. Bij het opstellen van de begroting 2022 wordt de financieringsbehoefte voor de komende jaren opnieuw bepaald. En wordt de financieringslast 2022 en verder op basis van deze actualisatie in de begroting 2022 opgenomen.

Aanpassing kapitaallasten

Doordat een aantal investeringen nog niet zijn afgerond vallen geraamde kapitaallasten vrij. Deze afwijkingen zijn bijvoorbeeld het gevolg van vertraging in de uitvoering. Het gaat onder andere om lagere kapitaallasten met betrekking tot investeringen in tractie, openbare verlichting en Herinrichting gebied surfstrand Meerzicht. De vrijval van kapitaallasten komt in (bijna) alle taakvelden/hoofdstukken voor. Per saldo valt € 101.000 aan kapitaallasten vrij, dit geeft een incidenteel voordeel aan de lastenkant. Het betreft uiteindelijk een verschuiving van kapitaallasten in de jaren. Als de investeringen in 2021 wel worden afgerond dan gaan de kapitaallasten in 2022 lopen.

Kapitaallasten met een relatie in reserve of voorziening

Voor dit type van kapitaallasten betekent een vrijvallende kapitaallast, tevens een verrekening met de gekoppelde voorziening/reserve. Hierdoor zijn deze wijzingen per saldo budgetneutraal. Het gaat daarbij om projecten in het kader van afval, riolering, wegen of het accommodatiebeleid. Tezamen bedraagt deze verrekening € 796.930.

Opbrengst reisdocumenten en rijbewijzen

De opbrengst voor reisdocumenten en rijbewijzen valt naar verwachting lager uit dan geraamd. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van € 27.000.

Meerwerk accountant

De accountant heeft voor het controlejaar 2020 meerwerk moeten verrichten. Dit betreft de effecten van corona en de WNT-verantwoording. De werkzaamheden hiervoor zijn al uitgevoerd in 2020 en lopen deels nog door in 2021. Het betreft een eenmalige aanpassing van het budget met € 15.000.

Hoofdstuk 1 || Veiligheid

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Geen bijzonderheden.

Actualisatie exploitatie 2021

In dit hoofdstuk worden geen noemenswaardige bijstellingen gedaan.

Hoofdstuk 2 || Verkeer en vervoer en waterstaat

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Geen bijzonderheden.

Actualisatie exploitatie 2021

BOR budget Bruggen en tunnels en wegen

Voor de kosten van het onderhoud en investeringen zijn in 2015 extra middelen beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zijn nog niet afgerond en dus de kredieten nog niet afgesloten. Dit betekent dat een deel van de kapitaallasten incidenteel vrij kan vallen. Dit levert een incidenteel voordeel aan de lastenkant op van € 411.000. Dit bedrag wordt conform de geldende afspraken toegevoegd aan de ARG1.

Hoofdstuk 3 || Economie

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Zichtbaar, bereikbaar en ondersteunend loket en bedrijven contact.

De geplande bijeenkomsten zijn wegens corona niet doorgegaan. Wel zijn wij zoveel mogelijk digitaal en online bereikbaar, zoals bij de bijeenkomsten in het kader van de omgevingsvisie. De verbeteringen die we in alle bijeenkomsten en contacten horen die kunnen leiden tot een verbeterd ondernemers-klimaat worden meegenomen in het op te stellen uitvoeringsplan dat we medio 2021 gereed maken.

Actualisatie exploitatie 2021

Bijdrage NEDAB Groningen Airport Eelde 2021

Over 2021 worden lasten gemaakt inzake de reguliere bijdrage voor NEDAB-kosten en bijdrage aan het routefonds. In 2017 is een reserve ingesteld om deze lasten te dekken. Met deze wijziging wordt het budget aan de reserve onttrokken en opgenomen in de exploitatie, per saldo is deze wijziging budgetneutraal. De bijdrage voor 2021 bedraagt € 113.480.

Hoofdstuk 4 || Onderwijs

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Accommodatiebeleid (onderwijs)

Het accommodatiebeleid (AB) voor onderwijs is in Zuidlaren volle gang. CKC Stroomdal nadert afrondingen en zal naar verwachting na de zomervakantie (2021) in gebruik genomen worden. OBS De Lichtkring neemt na de zomervakantie de tijdelijke huisvesting CKC Stroomdal over en kan dan starten met sloop en nieuwbouw. Medio de zomervakantie komt ook de rest van het voormalige gebouw van het Harens Lyceum gereed om tijdelijke huisvesting te bieden aan of OBS Schuilingsoord of CKC De Tol, zodat één van deze scholen ook kan starten met de (ver)nieuwbouw. De niet genoemde resterende scholen in Zuidlaren staan later op de planning.

Actualisatie exploitatie 2021

Opvangtoeslag kinderopvang

De gemeente is wettelijk verplicht de opvangtoeslag te verhalen van ouders die deze toeslag niet via de belastingdienst kunnen verkrijgen. Het beroep op deze regeling die mede afhankelijk is van conjuncturele bewegingen is vooraf moeilijk in te schatten en leidt nu tot een incidenteel nadeel van € 30.000.

Incidenteel vrijval Accommodatiebeleid budget

In de begroting is structureel budget aanwezig om kapitaallasten te dekken die voortvloeien uit het accommodatiebeleid. Omdat de kredieten al beschikbaar zijn gesteld, maar de investeringen slechts deels hebben plaatsgevonden of in de komende jaren nog worden opgestart, zijn de kapitaallasten lager dan bij het opstellen van de begroting 2021 was verwacht. Zoals afgesproken worden deze middelen toegevoegd aan de ARGI. Er valt daarom een bedrag van € 500.000 vrij als incidenteel voordeel aan de lastenkant.

Hoofdstuk 5 || Sport, cultuur en recreatie

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Accommodatiebeleid sportaccommodaties:

Voor het accommodatiebeleid Zuidlaren zijn voor sport de eerste stappen gezet. Hiervoor zijn drie opgaves: Vervanging gymzaal Goudenregenlaan, nieuwbouw gymzaal centrum en vervanging Sporthal De Zwet inclusief de herinrichting van sportpark Zuid-Es. Voor de vervanging van de gymzaal aan de Goudenregenlaan staat dit jaar de voorbereiding en aanbesteding op de planning om vervolgens in 2022 te starten met de sloopwerkzaamheden. Voor de sporthal op het sportpark Zuid-Es wordt nader onderzocht wat de beste positie is waar de verschillende elementen hun plaatst vinden.

Voortdurende klachten / bouwkundige gebreken pand VAKO

In 2017 is het gebouw van VAKO opgeleverd. De Stichting SAS heeft het eigendom en beheer overgenomen. Bij aanvang was er sprake van diverse (lekkage)klachten. Ondanks inmiddels geleverde inspanningen om de gebreken te verhelpen is dat tot op heden onvoldoende gelukt.

Dit duurt in onze ogen te lang. Om die reden gaan wij nu (ook) formeel de aannemer aanspreken op herstel van de gebreken en richten wij ons er op dat nu zo spoedig mogelijk de klachten definitief verholpen worden. Onlangs heeft Stichting SAS ons ook geïnformeerd over mogelijke enkele andere nu aan het licht gekomen gebreken aan de technische installatie. Wij hebben afgesproken om hier gezamenlijk de installateur op aan te spreken.

Actualisatie exploitatie 2021

In dit hoofdstuk worden geen noemenswaardige bijstellingen gedaan.

Hoofdstuk 6 || Sociaal domein

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Adviesraad Sociaal Domein

De Adviesraad Sociaal Domein is per 1-1-2022 operationeel. De raad wordt tijdens de behandeling van het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein in het najaar van 2021 hierover nader geïnformeerd.

Samenwerking NMD

We maken verdere stappen in de professionalisering van de samenwerking binnen NMD-verband met betrekking tot de inkoop in het Sociaal Domein. De NMD-organisatie wordt in het najaar 2021 ingericht. Over eventuele financiële consequenties zal de raad in het najaar nader worden geïnformeerd.

Sociaal domein

Zoals u van ons gewend bent treft u als bijlage bij deze voorjaarsbrief de monitor sociaal domein aan. Een groot deel van onze begroting betreft het sociaal domein. Een concrete definitie van “het sociaal domein” is eigenlijk niet te maken. Het betreft zowel de in 2015 gedecentraliseerde taken op het gebied van jeugdzorg, WMO en de participatiewet (de zogenoemde 3 D’s), als ook de overige taken op het gebied van jeugd(zorg) en WMO zoals we die al voor 2015 in onze begroting hadden opgenomen of in de loop van de jaren daarna hebben toegevoegd. Vorig jaar hebben we in het kader van het project ‘28-8’ ook activiteiten behorend tot de hoofdstukken 4-7 van onze begroting toegevoegd aan de definitie van het sociaal domein. Dan gaat het concreet om activiteiten op het gebied van sport, cultuur en volksgezondheid die in verbinding staan met het sociaal domein. Voorbeelden hiervan zijn jongeren op gezond gewicht en het bewegen voor ouderen met als doel om de toekomstige uitgaven voor zorg, preventief te beperken.

Ondertussen gaat het proces van zorgaanvragen en het uitvoeren van activiteiten gewoon door. We zitten nog steeds in een wereldwijde pandemie inzake COVID en we krijgen er nieuwe taken (al dan niet tezamen met nieuwe budgetten) bij. Een arbitragecommissie heeft zich gebogen over de tekorten in de jeugdzorg. Eind mei 2021 heeft zij het demissionair kabinet geadviseerd gemeenten (deels) te compenseren voor de tekorten op de jeugdzorg waar gemeenten mee worden geconfronteerd. Op 3 juni heeft het kabinet toegezegd 1,3 miljard aan gemeenten beschikbaar te stellen voor de jaarschijf 2022. De exacte verdeling is nog niet bekend, maar op basis van verdelingen uit het verleden verwachten wij 2,1 miljoen te ontvangen. Het besluit over de volgende jaarschijven wordt naar verwachting doorgeschoven naar het volgende kabinet.

Tegelijkertijd is er een grote behoefte aan eenduidige sturingsinformatie en concrete monitoring inzake 'het sociaal domein'. Complicerende factor is hierbij dat we werken in een dynamische omgeving die continue aan verandering onderhevig is en bovendien slechts deels vanuit Tynaarlo wordt uitgevoerd. Immers een groot deel van onze activiteiten wordt uitgevoerd in diverse samenwerkingsverbanden. Aanvullend is er sprake van veranderende regelgeving en de daarbij behorende aanpassing in de organisatie van de uitvoering van taken (bv bij beschermd wonen en/of woonplaatsbeginsel). Dit alles maakt het extra complex om overzichtelijk en eenduidig informatie op te leveren.

Met ingang van de begroting 2021 heeft de raad het principe van rijksbudgettair neutraal begroten losgelaten en bouwen we aan een realistische begroting waar het maatregelenpakket (MP2.0), zoals door de raad is vastgesteld, onderdeel van is.

Er wordt op dit moment gewerkt aan een verdiepende analyse op onze actuele tekorten binnen het sociaal domein (wat hebben we geleerd uit de jaarrekening 2020?), de meest actuele monitor sociaal domein die een daling van zorgkosten laat zien (juni 2021) en de effectiviteit van de maatregelen uit het MP 2.0, waaronder bijvoorbeeld de zeer effectieve praktijkondersteuners bij huisartsen (POH's). We willen de verschillen ook graag kunnen verklaren.

Onderdeel van MP2.0 was ook nog een onzeker deel. Het nader invullen van de ombuiging van ruim 1 miljoen die nog niet concreet was gedefinieerd. Ook dat project staat momenteel in de steigers. Wij verwachten hier in de komende maanden een goed beeld van te kunnen schetsen zodat de gemeenteraad bij de begrotingsbehandeling hierop ook daadwerkelijk kan gaan sturen door heldere kaders te stellen.

Actualisatie exploitatie 2021

Huisvesting taalklas Tuvo

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting van de Tuvo-taalklas. Deze kosten werden tot 1 januari 2021 vergoed door het ministerie van justitie en veiligheid. In de veronderstelling dat met de komst van het AZC de OHBA-regeling de bestaande regeling voor de taalklas zou vervangen per 1 januari, is voor de taalklas geen budget opgenomen in de begroting. Doordat het AZC pas vanaf 1 september open gaat en de gemeente pas vanaf die datum met zekerheid door het rijk gecompenseerd gaat worden middels de OHBA-regeling, dient voor een periode van 8 maanden een incidenteel budget van € 67.000 beschikbaar gesteld te worden. De gemeente heeft voor deze overbruggingsperiode een aanvraag voor toekenning OHBA-gelden ingediend bij het COA, maar op dit moment is nog niet duidelijk of deze toegekend gaat worden.

Hoofdstuk 7 || Volksgezondheid en milieu

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Programma duurzaamheid en monitoring

In oktober 2020 stelde de raad het programma duurzaamheid 2020-2030 vast. Het was de formele start van het programma. Doelstelling van het programma is 49 % CO₂-reductie in 2030 en 100 % in 2050. Stapsgewijs werken we toe naar deze doelen. Het jaarlijks monitoren van resultaten en kengetallen en het tweejaarlijks evalueren helpt in het focussen op de gestelde doelen en projecten. Het programma kent vijf pijlers: hernieuwbare energie, woningen en gebouwen, mobiliteit, circulaire economie en natuur en milieu. De monitoring van resultaten organiseren we vanaf 2021 per pijler. Maar wat is het startpunt? Waar staan we eind 2020? We hebben verkennende stappen gezet om te komen tot een goede monitor. Daarvoor zijn gesprekken gestart met Hanzehogeschool/Entrance en het bedrijf NetAnders. Deze zijn besproken in de raadwerkgroep Duurzaamheid (in maart en in juni (verwacht)). Ook met de provincie en andere Drentse gemeenten vinden verkenningen plaats om te komen tot een samenwerking. In het tweede kwartaal werken we toe naar een keuze voor een goede monitoring van de projecten en doelen vanuit het programma.

Nulmeting voor Tynaarlo

Landelijk worden in de Klimaatmonitor allerlei gegevens over de energietransitie gepresenteerd. De Klimaatmonitor gebruikt tientallen bronnen. Uit alle informatie presenteren ze indicatoren, die een beeld geven van de voortgang van de decentrale energietransitie. De Klimaatmonitor registreert zelf geen nieuwe informatie. Doordat gevalideerde gegevens gebruikt worden, is de informatie meestal 1,5 – 2 jaar oud. Deze klimaatmonitor wordt in de toekomst in samenhang met het monitoringsverhaal besproken in de raad.

Actualisatie exploitatie 2021

In dit hoofdstuk worden geen noemenswaardige bijstellingen gedaan.

Hoofdstuk 8 || Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Woningbouwontwikkeling Achterzijde PBH locatie

Tot half januari kon iedereen een reactie geven op het concept Stedenbouwkundig Programma van eisen. Eind maart hebben we de reacties en het daarop aangepaste SPvE besproken met de Klankbordgroep. Een definitieve versie is via ons college aan uw raad aangeboden ter besluitvorming.

Centrumontwikkeling overig

Diverse onderzoeken (waardestellend onderzoek, marktruimteonderzoek, verkeersonderzoek zijn in het eerste kwartaal van dit jaar opgeleverd.

Op basis daarvan hebben wij besloten om bij de nadere uitwerking van de Jumbo locatie de mogelijkheden van vergroting van de supermarkt en parkeermogelijkheden te verkennen via het bezien van de mogelijkheden van inzet van omliggende panden / locaties.

Ook hebben wij op basis van het verkeersonderzoek besloten uw raad voor te stellen nader onderzoek te doen naar de maatschappelijke en ruimtelijke effecten van een rondweg.

De uitkomst en keuzes hieromtrent zijn bepalend voor de inrichtingsmogelijkheden van het centrumgebied.

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet was voorzien op 1 januari 2020. Deze invoeringsdatum is uitgesteld tot 1 juli 2022. Belangrijkste reden voor dit uitstel is dat het digitale stelsel landelijk nog onvoldoende is ingericht.

Actualisatie exploitatie 2021

In dit hoofdstuk worden geen noemenswaardige bijstellingen gedaan.

Aanvragen nieuw beleid

In dit hoofdstuk leggen wij de voorstellen voor incidenteel en structureel nieuw beleid aan u voor die wij op willen nemen in de voorjaarsbrief 2021. In het licht van de (financiële) onzekerheden zijn wij reeds kritisch geweest met de voorstellen voor nieuw beleid die wij op willen nemen in de voorjaarsbrief. Dit heeft geleid tot onderstaand overzicht met voorstellen en de financiële consequenties daarvan.

Voorstel	INC/STR	2021	2022	2023	2024
Aanpassingen in exploitatiebudgetten					
1	Implementatie vroegsignalering	INC	-95.000		
2	Inspecteren en reinigen hoofdriool bos Laarwoud	INC	-30.000		
2	Dekking uit voorziening riolering	INC	30.000		
3	Instandhouden meetnet grondwater	STR	-27.500	-27.500	-27.500
3	Dekking uit voorziening riolering	STR	27.500	27.500	27.500
4	Oplossen wateroverlast Schelfhorst	INC	-30.900		
4	Dekking uit regulier budget	INC	5.000		
4	Dekking uit voorziening riolering	INC	25.900		
5	Ondersteuning jeugdsozen	STR	-27.000	-27.000	-27.000
5	Dekking uit welzijnsbudget	STR	27.000	27.000	27.000
6	Continueren Taalhuis in 2021	INC	-27.950		
6	Dekking Bestemmingsres. participatie	INC	27.950		
7	Besteding coronamiddelen	INC	PM		
7	Dekking bestemmingsres. corona	INC	PM		
8	Ondersteuning mensen in coronatijd	INC	-69.098		
8	Dekking bestemmingsres. corona	INC	69.098		
9	ICT-maatregelen	INC	-135.050		
9	Dekking uit reserve informatiebeleid	INC	135.050		
Aanvragen nieuw kredieten					
10	Optimaliseren klimaatbeheersingssysteem	STR		-11.875	-11.875
11	Vervangen riolering en verharding Westlaren	STR		-30.856	-30.856
11	Dekking uit voorziening riolering	STR		30.856	30.856
12	Vervanging riolering Schoolhof	STR		-2.083	-2.083
12	Dekking uit voorziening riolering	STR		2.083	2.083
13	Vervangen besturingskasten rioolgemalen	STR		-4.750	-4.750
13	Dekking uit voorziening riolering	STR		4.750	4.750
14	Klimaatbestendig maken Domineeskamp Zuidlaren	STR		-2.925	-2.925
14	Dekking uit voorziening riolering	STR		2.925	2.925
15	ICT-maatregelen	STR		-22.000	-22.000
Aanpassingen in bestaande kredieten					
	Niet van toepassing				
	Totaal		-95.000	-33.875	-33.875
	<i>Waarvan incidenteel</i>		<i>-95.000</i>		
	<i>Waarvan structureel</i>			<i>-33.875</i>	<i>-33.875</i>

Voorstel	INC/STR	2021	2022	2023	2024
Aanpassingen in reserves					
6	Bestemmingsreserve participatie	INC	-27.950		
7	Bestemmingsreserve corona	INC	PM		
8	Bestemmingsreserve corona	INC	-69.098		
9	Reserve informatiebeleid	INC	-135.050		

Nieuw beleid in exploitatiebudgetten

1. Implementatie vroegsignalering

Schuldhelpverlening is een wettelijke taak van gemeenten sinds de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) in 2012. Hierdoor hebben gemeenten de verplichting om inwoners met schulden te helpen. Per 01-01-2021 is de Wgs gewijzigd. De implementatie van deze wijziging leidt tot structureel hogere kosten.

2. Inspecteren en reinigen hoofdriool bos Laarwoud

De inspectie van het hoofdriool in het bos Laarwoud vereist extra inzet, dit was niet voorzien wegens het verlengen van het GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan).

3. Instandhouden meetnet grondwater

De laatste jaren moeten er steeds meer zaken geregeld worden omtrent het water. Denk hierbij aan het meetnet grondwater, het vervangen van duikers, het oplossen van wateroverlast en het lokaal doorspuiten van drainages.

4. Oplossen wateroverlast Schelfhorst

Er is sprake van herhaaldelijke ernstige rioolklachten.

5. Ondersteuning jeugdsozen

Betreft uitvoering van de motie van de raad om inwonersinitiatieven in het kader van jeugdsozen te ondersteunen.

6. Continueren Taalhuis 2021

In juni 2017 is het taalhuis van start gegaan in de gemeente Tynaarlo. Het taalhuis is een laagdrempelige voorziening om basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen, en digitale vaardigheden bij volwassenen te verbeteren. De kosten hiervan worden gedekt door een onttrekking aan de reserve participatie (verantwoord in hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning).

7. Besteding coronamiddelen

Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten ter compensatie van misgelopen inkomsten en extra kosten die zij maken door Corona. Een nog door het college vast te stellen integraal plan volgt medio 2021. Dit plan heeft als doel de negatieve consequenties van de coronacrisis zoveel mogelijk ongedaan te maken en/of om verdere negatieve consequenties te voorkomen.

8. Ondersteuning mensen in coronatijd

Het doel is gebiedsgerichte programma's op te stellen voor en door de inwoners en met onze lokale maatschappelijke organisaties om het actieve leven weer op te starten na het opheffen van de coronamaatregelen.

9. ICT-maatregelen

Hieronder vallen diverse maatregelen/activiteiten die als volgt kunnen worden samengevat:

De ondersteuning voor de huidige firewall loopt af per 31-12-2021. Wij moeten vervangen hiervoor inkopen. Onze fysieke servers moeten worden vervangen. Door daarnaast meer zonerings in onze in- en externe aansluitingen aan te brengen beveiligen wij ons netwerk beter tegen aanvallen van buitenaf. Hackers worden steeds slimmer. Zonerings biedt hier een beveiliging in. Voor wat betreft onze telefonie omgeving geldt dat Microsoft per 1-7-2021 geen ondersteuning meer biedt. Wij moeten ook hiervoor vervanging inkopen.

Middels Common Ground kunnen processen en data gescheiden worden. Hiermee zijn wij flexibeler en in staat sneller innovaties door te voeren. Dit is een langdurig proces waar we nu een start mee willen gaan maken.

Er is extra capaciteit en ondersteuning van de leverancier nodig om de wettelijk verplichte basisregistratie te actualiseren. Voorts geldt dat we door onszelf geconstateerde kwetsbaarheden willen gaan oplossen.

We hebben in onze begroting structurele budgetten opgenomen voor ICT uitgaven, die bij enig jaar van niet gebruik overlopen in onze reserve informatiebeleid. De raad is bevoegd om onttrekkingen uit de reserve te accorderen, vandaar dat we raad nu voorstellen om de gelden die we hebben gereserveerd voor dit soort uitgaven nu ook daadwerkelijk in te zetten. Wat wij kunnen gaan doen in deze budgetten gaan wij komende weken uitzoeken.

Aanvragen nieuwe kredieten

10. Optimaliseren klimaatbeheersingssysteem

Door bestaande ventilatie-installaties van MFA's en het gemeentehuis te verbeteren wordt risico op coronabesmettingen en gezondheidsklachten beperkt.

11. Vervangen riolering en verharding Westlaren

Het reeds verleende krediet voor riolering en verharding in Westlaren blijkt niet toereikend. De kredieten zijn een aantal jaren geleden in het GRP vastgelegd, we lopen er nu in de uitvoering tegen aan dat de middelen niet toereikend zijn om het riool aan te passen op basis van de laatste stand van de techniek.

12. Vervanging riolering Schoolhof

De riolering functioneert niet naar behoren, de bewoners ervaren hier bovenmatig overlast van.

13. Vervanging besturingskasten rioolgemalen

De besturingskasten van vier hoofdgemalen vereisen vervanging.

14. Klimaatbestendig maken Domineeskamp Zuidlaren

In de Domineeskamp e.o. Zuidlaren wordt de riolering vervangen in 2021, vanuit de klimaat duurzaamheid voorbereiding zijn maatregelen voorgeschreven die het gebied bestendig maken voor de toekomst. Hierbij gaat het om de herinrichting van de groenstroken, aanleg wadi en buffer voor regenwater onder de weg gesitueerd. Deze investering is onderdeel om het gebied toekomstbestendig te maken.

15. ICT-maatregelen

Zie nummer 9.

Aanpassingen in bestaande kredieten

Niet van toepassing voor de voorjaarsbrief.

Aanpassingen in reserves

Ter dekking van nieuw beleid worden enkele mutaties in de reserves gedaan. Voor de toelichting hierbij verwijzen we naar het betreffende onderdeel voor nieuw beleid.

Voorstellen voor besluitvorming

Beslispunten:

- 1) Kennis te nemen van de voortgang van de activiteiten, doelen en ontwikkelingen per hoofdstuk in 2021.
- 2) In te stemmen met de voorstellen voor incidenteel en structureel nieuw beleid, zoals opgenomen in het hoofdstuk 'aanvragen nieuw beleid'.
- 3) Het incidentele nadeel als gevolg van voorstellen nieuw beleid van € 95.000 in 2021 te onttrekken aan de Algemene Reserve Grote Investerings (ARGI)
- 4) De reguliere begrotingsbijstellingen van € 187.000 voordelig (incidenteel) in 2021 ten gunste brengen van de ARGI.
- 5) Het structurele nadeel als gevolg van voorstellen nieuw beleid en reguliere begrotingsbijstellingen van € 49.875 vanaf 2022 op te nemen in de meerjarenbegroting
- 6) In te stemmen met het beschikbaar stellen van de volgende kredieten en dekking:
 - a. Een economisch krediet van € 150.000 voor het optimaliseren van de klimaatbeheersingsystemen voor MFA's en het gemeentehuis. De structurele kapitaallast van € 11.875 ten laste te brengen van de ARGI.
 - b. Een economische krediet van € 949.408 voor het vervangen/verbeteren van de riolering en verharding Westlaren. De structurele kapitaallast van € 30.856 te dekken uit de voorziening riolering.
 - c. Een economische krediet van € 60.000 voor het vervangen/verbeteren van de riolering Schoolhof. De structurele kapitaallast van € 2.083 te dekken uit de voorziening riolering.
 - d. Een economische krediet van € 60.000 voor het vervangen van besturingskasten rioolgemaal. De structurele kapitaallast van € 4.750 te dekken uit de voorziening riolering.
 - e. Een economische krediet van € 90.000 voor het klimaatbestendig maken Domineeskamp Zuidlaren. De structurele kapitaallast van € 2.925 te dekken uit de voorziening riolering.
 - f. Een economisch krediet van € 60.000 voor ICT-maatregelen (het uifasieren hardware oude servers). De structurele kapitaallast ad € 15.750 ten laste te brengen van de ARGI.
 - g. Een economisch krediet van € 25.000 voor ICT-maatregelen (het vervangen van de firewall inrichting SIEM/SOC). De structurele kapitaallast ad € 6.250 ten laste te brengen van de ARGI.
- 7) In te stemmen met mandateren van het college de bestemmingsreserve corona in te zetten op basis van een nog door het college vast te stellen integraal plan. Dit plan heeft als doel de negatieve consequenties van de coronacrisis zoveel mogelijk ongedaan te maken en/of om verdere negatieve consequenties te voorkomen.
- 8) In te stemmen voor het continueren van het project taalhuis in 2021 een bedrag van € 27.950 beschikbaar te stellen uit de bestemmingsreserve participatie.
- 9) In te stemmen voor het implementeren van ICT-maatregelen in 2021 een bedrag van € 135.050 beschikbaar te stellen uit de reserve informatiebeleid.
- 10) In te stemmen voor de uitvoering van de ondersteuning van mensen in coronatijd een bedrag van € 69.098 beschikbaar te stellen vanuit de bestemmingsreserve corona.
- 11) Akkoord te gaan met bijgevoegde begrotingswijziging.

Wij vertrouwen erop u met deze brief op hoofdlijnen op een korte en bondige manier te hebben geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen en noodzakelijke bijstellen en leggen deze ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor. De vergadering waarin deze tussenrapportage wordt behandeld staat gepland op 6 juli 2021.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders.

O. de Jager
Gemeentesecretaris

Drs. M.J.F.J. Thijsen
Burgemeester

Bijlage 1: Bijstelling begroting 2021

+ is voordeel, - is nadeel, afgerond op 1.000 euro

Omschrijving	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning								
Meerwerk accountant jaarstukken 2020	-15.000							
Totaal taakveld Bestuur	-15.000							
Advies bugerzaken	-10.000		-10.000		-10.000		-10.000	
Opbrengst reisdocumenten		-27.000						
Totaal taakveld Burgerzaken	-10.000	-27.000	-10.000		-10.000		-10.000	
Correctie Kapitaallasten								
Totaal taakveld Overhead								
Correctie Kapitaallasten	1.000							
Correctie kapitaallasten bespaarde rente	-195.000							
Correctie kortlopende rente	100.000							
Correctie langlopende rente	300.000							
Totaal taakveld Treasury	206.000							
Totaal hoofdstuk 0	181.000	-27.000	-10.000		-10.000		-10.000	
Hoofdstuk 2 Verkeer en vervoer en waterstaat								
Correctie Kapitaallasten	148.000							
Mutatie BOR ivm correctie kap.lasten	-94.000							
Mutatie BOR ivm correctie kap.lasten	-6.000							
Programma duurzaamheid	-170.000							
Streng winter 2021 tot nu toe.	-20.000							
Vrijval BOR budget bruggen en tunnels	71.000							
Vrijval BOR budget wegen	340.000							
Totaal taakveld Verkeer en Vervoer	269.000							
Correctie Kapitaallasten	4.000							
Totaal taakveld Openbaar vervoer	4.000							
Totaal hoofdstuk 2	273.000							
Hoofdstuk 3 Economie								
Correctie Kapitaallasten								
Totaal taakveld Economische ontwikkeling								
Totaal hoofdstuk 3								
Hoofdstuk 4 Onderwijs								
Vakonderwijs gymnastiek	-19.000		-6.000		-6.000		-6.000	
Totaal taakveld Openbaar basisonderwijs	-19.000		-6.000		-6.000		-6.000	
Correctie Kapitaallasten	724.000							
Mutatie AB ivm correctie kap.lasten	-203.000							
Mutatie AB ivm correctie kap.lasten	-219.000							
Vrijval AB budget naar Argi	500.000							
Totaal taakveld Onderwijshuisvesting	802.000							
Onderwijsachterstandenbeleid	-7.000	7.000						
Opvangtoeslag kinderopvang	-30.000							
Totaal taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-37.000	7.000						
Totaal hoofdstuk 4	746.000	7.000	-6.000		-6.000		-6.000	
Hoofdstuk 5 Sport, cultuur en recreatie								
Lokaal sportakkoord	-20.000	20.000						
Mutatie ivm correctie kap.lasten	-7.000							
Mutatie ivm correctie kap.lasten	-9.000							
Totaal taakveld Sportbeleid en activering	-36.000	20.000						
Correctie Kapitaallasten	35.000							
Totaal taakveld Sportaccommodaties	35.000							
Provinciale bibliotheeksubsidie	-100.000	100.000	-100.000	100.000				
Totaal taakveld Media	-100.000	100.000	-100.000	100.000				
Correctie Kapitaallasten	40.000							
Kosten biodiversiteit	-35.000							
Kosten invasieve soorten	-15.000							
Kosten pvd naar onderhoud groen	-40.000		-40.000		-40.000		-40.000	
Kosten pvd naar onderhous	40.000		40.000		40.000		40.000	
Totaal taakveld Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-10.000							
Totaal hoofdstuk 5	-111.000	120.000	-100.000	100.000				

Omschrijving	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Hoofdstuk 6 Sociaal domein								
Correctie Kapitaallasten	9.000							
Taalklas Tuvo	-67.000							
Totaal taakveld Samenkracht en burgerparticipatie	-58.000							
Armoedebeleid bundelen								
Totaal taakveld Inkomensregelingen								
Totaal hoofdstuk 6	-58.000							
Hoofdstuk 7 Volksgezondheid en milieu								
Preventieakkoord	-30.000	30.000						
Totaal taakveld Volksgezondheid	-30.000	30.000						
Correctie Kapitaallasten	355.000							
Mutatie vz ivm correctie kap.lasten	-355.000							
Totaal taakveld Riolering								
Lagere Kapitaallasten	23.000							
Mutatie vz ivm correctie kap.lasten	-23.000							
Totaal taakveld Afval								
Kosten biodiversiteit	35.000							
Kosten invasieve soorten	15.000							
Lagere Kapitaallasten	11.000							
Programma duurzaamheid	170.000							
Totaal taakveld Milieubeheer	231.000							
Lagere Kapitaallasten	3.000							
Totaal taakveld Begraafplaatsen en crematoria	3.000							
Totaal hoofdstuk 7	204.000	30.000						
Hoofdstuk 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing								
Lagere Kapitaallasten	44.000							
Totaal taakveld Ruimtelijke ordening	44.000							
Lagere Kapitaallasten	108.000							
Totaal taakveld Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	108.000							
Totaal hoofdstuk 8	152.000							
Totaal (excl. mutaties reserves)	1.387.000	130.000	-116.000	100.000	-16.000		-16.000	
Mutaties reserves								
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
Mutatie ivm correctie kap.lasten		-419.000						
Vrijval AB budget naar Argi	-500.000							
Vrijval BOR budget bruggen en tunnels	-71.000							
Vrijval BOR budget wegen	-340.000							
Totaal Mutaties reserves	-911.000	-419.000						
Totaal	476.000	-289.000	-116.000	100.000	-16.000		-16.000	
Saldo/resultaat voorjaarsbrief	187.000		-16.000		-16.000		-16.000	

Bijlage 2: Monitor Sociaal Domein

Inhoud:

1. Inleiding
 - Leeswijzer
 - Uitgaven sociaal domein (Jeugdzorg en Wmo)
 - Tekort sociaal domein
 - Maatregelenpakket sociaal domein 2.0
2. Wmo
3. Jeugdhulp
4. Participatie
5. Klachten en bezwaarschriften

1. Inleiding

Leeswijzer

In deze monitor sociaal domein wordt, als bijlage bij de Voorjaarsbrief 2021, ingegaan op de ontwikkeling van de uitgaven in het sociaal domein, en dan in het bijzonder de zorgkosten Jeugd en Wmo. Er wordt een prognose gegeven voor de hoogte van de uitgaven in 2021, in de meeste gevallen voorzien van een toelichting.

In deze monitor worden alleen die kosten behandeld, waarvan is afgesproken dat deze uitgaven moeten worden gedekt uit de beschikbare Rijksbudgetten Jeugd en Wmo (na aftrek van de personeelslasten en kosten overhead). In verband met de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo worden echter, binnen hoofdstuk 6 van de begroting, ook kosten gemaakt die (van oudsher) uit de algemene middelen worden gefinancierd. Die kosten worden in deze monitor niet behandeld.

Als in deze monitor wordt gesproken van een tekort in het sociaal domein, dan wordt daarmee bedoeld dat op de posten die vanuit de Rijksbudgetten Jeugd en Wmo moeten worden gedekt, méér is of wordt uitgegeven, dan het bedrag van die Rijksbudgetten (opnieuw: na aftrek van de personeelslasten en kosten overhead) ! Dit tekort kan een ander bedrag zijn dan het resultaat op alle posten Jeugdzorg en Wmo in hoofdstuk 6 van de begroting.

Uitgaven sociaal domein (Jeugdzorg en Wmo)

Van de financiën t.a.v. het sociaal domein is het volgende overzicht te geven:

Uitgaven sociaal domein (bedragen * € 1.000)			
	2021 (prognose)		2020 (realisatie)
Jeugdzorg			
- Zin	7.580		8.022
- PGB	210		185
Bovenregionale jeugdhulp	40		10
Totaal jeugdzorg		7.970	8.217
Hulp in de huishouding:			
- Zin	2.800		2.607
- PGB	50		50
- AVS (algemene voorziening)	0		24
		2.850	2.681
Dagbesteding / begeleiding			
- ZIN	2.250		2.372
- PGB	300		339
		2.550	2.711
Individuele verstrekkingen		1.215*	1.461*
Beschermd wonen		0	-396
Eigen bijdrage		-150	-94
Totaal Wmo		6.465	6.363
Participatie		Pm	Pm
Totaal sociaal domein exclusief participatie		14.295	14.580

*: inclusief PGB Overig en collectief vervoer (zie H2, onderdeel E)

Voorgaand overzicht laat zien dat de (geprognostiseerde) uitgaven op de in de tabel opgenomen kosten in 2021 t.o.v. 2020 met € 285.000 afnemen.

De belangrijkste oorzaken zijn (bedragen in € 1.000):

- Daling kosten jeugdzorg, vooral door inzet POH en nieuwe contract	442
- Daling kosten Individuele verstrekkingen Wmo	246
- Lager overschot beschermd wonen	-396

Bij de Wmo wordt de stijging van de uitgaven bij de huishoudelijke hulp gecompenseerd door een daling van de uitgaven voor Dagbesteding/begeleiding. De uitgaven voor huishoudelijke hulp nemen ook in 2021 nog toe, maar de stijging wordt wel afgevlakt doordat de gemiddelde prijs van een indicatie sinds het nieuwe contract (1 maart 2020) lager is geworden.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de hoofdstukken 2 en 3 van deze monitor.

Tekort sociaal domein

De eerste prognose, op grond van de ontwikkelingen in 2020 en de eerste maanden van 2021, is dat de uitgaven in het sociaal domein ook in 2021 hoger zullen zijn dan de beschikbare budgetten.

Voor de Jeugd wordt echter wel een minder negatief resultaat verwacht dan in 2020, maar dat resultaat is nog steeds negatief; over 2021 wordt een (resterend) tekort verwacht van ongeveer € 2,35 miljoen. In 2020 was dit nog € 2,7 miljoen.

Bij de Wmo dalen de zorgkosten in 2021, behalve bij de huishoudelijke hulp en bij de woningaanpassingen. Aan de andere kant is er een sterke daling van de inkomsten, in de vorm van het overschot Beschermd Wonen. Omdat het Rijksbudget in 2021 is toegenomen, is de prognose voor het uiteindelijke resultaat echter wel positief, namelijk ruim € 3 ton. In 2020 was er op deze posten nog een tekort van € 3,7 ton.

Het te verwachten resultaat voor de Participatiewet is op dit moment nog niet bekend.

Het te verwachten gezamenlijke tekort binnen de Jeugd en Wmo bedraagt in 2021, afgezet tegen de bijbehorende Rijksbudgetten, € 2,05 miljoen (2020: € 3,07 miljoen).

In de primitieve begroting voor 2021 werd voor de onderdelen Jeugd en Wmo uitgegaan van een tekort van € 2,86 miljoen (uiteindelijk te dekken vanuit de ARG1). Naar aanleiding van het hierna te bespreken Maatregelenpakket 2.0 is dit tekort voor 2021 in de begroting naar beneden bijgesteld met € 705.000, waarna een tekort resteert van € 2,16 miljoen.

Bij de prognose voor 2021 moeten een tweetal kanttekeningen worden gemaakt:

1. Bij de prognose is uitgegaan van de Rijksbudgetten Jeugd en Wmo, zoals die bij het opstellen van deze monitor bekend waren. Zoals bekend, kunnen die budgetten in de loop van het jaar in de diverse te verschijnen circulaire, nog worden bijgesteld.
2. Het maken van een goede prognose van met name de zorgkosten in natura bij de Jeugd is in 2021 nog lastig, vanwege het nieuwe inkoopcontract vanaf 1 april c.q. 1 juni 2020, in combinatie met de effecten van de coronamaatregelen. In hoofdstuk 3 zal daar bij het onderdeel Jeugdhulp, zorg in natura, verder op in worden gegaan.

Maatregelenpakket sociaal domein 2.0

In de Begroting 2021 is, vanaf pagina 129, opgenomen dat het tekort binnen het sociaal domein bij ongewijzigd beleid zal stijgen naar 3,3 miljoen in 2024. In de Begroting 2021 worden ombuigingen voorgesteld die bijdragen aan het oplossen van het begrotingstekort, met als doel een duurzaam en houdbaar sociaal domein.

Hoewel de tekorten voornamelijk in de jeugdzorg ontstaan, wordt een pakket aan maatregelen voorgesteld, met een opbrengst zowel binnen het sociaal domein (in de brede zin van het woord) als buiten het sociaal domein. Het totale pakket aan maatregelen draagt de naam 'Maatregelenpakket 2.0'.

Het pakket met maatregelen binnen het sociaal domein is opgebouwd uit drie onderdelen:

1. het Maatregelenpakket sociaal domein 1.0,
2. een inspanningsverplichting sociaal domein,
3. diverse budgetbijstellingen in de hoofdstukken 4 tot en met 7.

Op de eerste twee onderdelen wordt hierna verder ingegaan, het derde onderdeel heeft niet of nauwelijks betrekking op de posten waarover in deze monitor wordt gerapporteerd.

1. Maatregelenpakket sociaal domein 1.0

De geconstateerde tekorten in 2017 zijn aanleiding geweest om in 2018 de eerste hand te leggen aan het opstellen van een maatregelenpakket (inmiddels bekend onder de naam maatregelenpakket 1.0). Deze is voor de eerste maal in de perspectievennota 2019 gepresenteerd en vastgesteld. Het doel was het sociaal domein sluitend te krijgen, waarbij de looptijd van de uitvoering en realisatie is gesteld op 2020-2022. Er is (tijdelijk) een implementatiemanager aangesteld die een jaar bezig is geweest om de organisatie in staat te stellen de beoogde besparingen te realiseren én om de eerste resultaten te boeken.

In de Begroting 2021 is de conclusie ten aanzien van maatregelenpakket 1.0, dat de opgenomen maatregelen nu niet in de volle breedte gerealiseerd kunnen worden, maar dat wel de eerste resultaten worden geboekt. Ten tijde van het opstellen van die begroting was € 335.000 gerealiseerd. Voor 2021 wordt het reëel geacht om aanvullend € 455.000 aan besparingen te realiseren, zodat de totale besparing door maatregelenpakket 1.0 in 2021 € 790.000 bedraagt.

De verwachte kostendaling van € 790.000 is als volgt opgebouwd:

1. Er is een investering van € 175.000 gepleegd om praktijkondersteuners huisartsen (POH) in te zetten. Dit leidt tot een structurele besparing doordat huisartsen minder doorverwijzen. Voor 2021 wordt uitgegaan van € 500.000 minder kosten.
2. De nieuwe, in NMD verband afgesloten, inkoopcontracten moeten leiden tot lagere zorgkosten. Wegens juridische kwesties zijn de nieuwe contracten pas in het voorjaar 2020 ingegaan in plaats van 1 januari 2020. Hierdoor wordt de verwachte besparing later gerealiseerd. Voor 2021 wordt uitgegaan van € 160.000 minder kosten.
3. Door meer in te zetten op regie op het proces rondom inburgering en persoonlijke begeleiding maken nieuwkomers minder lang gebruik van uitkeringen en bijstand. Voor 2021 gaan we uit van € 130.000 aan minder kosten.

2. Inspanningsverplichting zorgkosten

Binnen het maatregelenpakket 1.0 is op diverse onderdelen nog sprake van onderhanden werk, als het gaat om de diverse mogelijkheden de zorgkosten te verminderen. Dit omvat onder meer het analyseren en verbeteren van werkprocessen, waarbij een tijdspad van twee jaar wordt gehanteerd. Om dit te kunnen realiseren is vanuit bedrijfsvoering € 300.000 gereserveerd. Door die incidentele investering wordt het implementeren van de verbeterplannen vormgegeven. Aanvullend wordt ingezet op het verbeteren van het contractmanagement en het uitvoeren van scherpe analyses van de zorgkosten. In dit proces schuilen weliswaar enkele bestuurlijke en juridische uitdagingen, maar de potentiële opbrengst is significant, namelijk € 1.000.000, waarvan € 250.000 te realiseren in 2021. Het bedrag van € 1.000.000 is niet gegarandeerd, maar er is wel de overtuiging dat hier omvangrijke resultaten behaald kunnen worden, zodat hiermee een inspanningsverplichting wordt opgelegd.

Stand van zaken

Voor 2021 is de verwachting, dat er een aanvullende besparing van in totaal € 705.000 gerealiseerd kan worden. Bij de onderdelen Jeugd en Wmo moet deze besparing worden gehaald door de inzet van POH'ers, de effecten van de nieuwe inkoop en de hiervoor genoemde inspanningsverplichting op de zorgkosten (voor 2021 gaat het dan om € 250.000).

Zoals het er nu uitziet, liggen we op koers als het gaat om het terugdringen van het tekort. Bij zowel de Jeugd als de Wmo is een daling van de zorgkosten zichtbaar, maar bij de Wmo wordt dat voor een groot deel tenietgedaan door het vermoedelijke wegvallen van het overschot op het Beschermd Wonen.

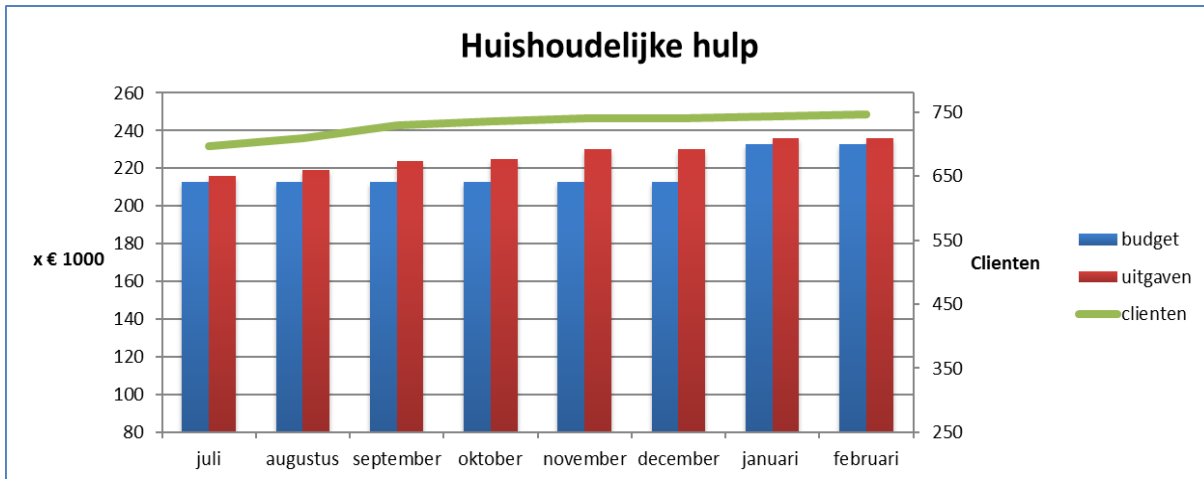
In de hoofdstukken 2 en 3 wordt nader op de kostenontwikkeling ingegaan, inclusief de effecten van de nieuwe inkoop. De resultaten van de inzet van POH'ers komen in hoofdstuk 3 aan de orde (Jeugd, zorg in natura).

2. Wmo

In dit hoofdstuk worden de, financieel gezien, belangrijkste ontwikkelingen binnen de Wmo toegelicht. Het gaat hierbij om de uitgaven voor de huishoudelijke hulp (incl. toeslag), de uitgaven voor de nieuwe Wmo-taken (groeps- en dagbesteding en begeleiding) en de uitgaven voor wonen, rolstoelen en vervoer.

A. Maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp in natura (verwachte uitgaven € 2.800.000).

De ontwikkeling van de uitgaven en het aantal cliënten in de huishoudelijke hulp wordt als volgt weergegeven:

Uitgaven: de uitgaven voor deze voorziening bedroegen in 2018 € 1.552.000 en in 2019 € 2.152.000. Voor 2020 werd in de Najaarsbrief 2020 een verdere stijging verwacht tot € 2,527.000. De werkelijke uitgaven voor huishoudelijke hulp in natura bedroegen in 2020 € 2.607.000. Voor 2021 worden de uitgaven op dit moment geraamd op € 2.800.000. Deze raming is gebaseerd op het aantal cliënten in januari en februari 2021.

Cliëntenaantallen: het aantal cliënten met een maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp bedroeg in juli 2018 nog 381. Op 1 maart 2019 was dit gestegen tot 440 en vervolgens naar 570 in oktober 2019. In februari 2020 hadden 613 cliënten deze vorm van huishoudelijke hulp. Op 1 maart 2020 is het nieuwe NMD-contract voor deze maatwerkvoorziening ingegaan en zijn ook de resterende cliënten met een algemene voorziening schoonmaakhulp (AVS; deze voorziening is per 1 maart 2020 beëindigd) in de maatwerkvoorziening opgenomen. Het totale aantal cliënten voor de nieuwe maatwerkvoorziening bedroeg daardoor in maart 2020 676. Dit aantal is in de daaropvolgende 12 maanden doorgestegen naar 747 in februari 2021.

Toelichting: vanaf 2017 was steeds een langzame groei zichtbaar van het aantal cliënten met huishoudelijke hulp, maar deze stijging was in 2019 veel groter dan voorheen. De oorzaak hiervan moet voor het grootste deel worden gezocht in de vervanging van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage door het (vaste en lage) abonnementstarief. Hier is in de monitor bij de voor- en najaarsbrieven van de afgelopen twee jaar al uitgebreid op ingegaan.

We zien nu nog steeds een stijging van het aantal cliënten, maar de kosten stijgen niet langer evenredig mee. Dit wordt veroorzaakt door de tariefdifferentiatie in het contract vanaf 1 maart 2020, waardoor er nu ook een goedkopere voorziening kan worden ingezet dan de 'standaardvoorziening' zoals die tot 1 maart 2020 bestond. Het effect is terug te zien in de gemiddelde prijs van een indicatie huishoudelijke hulp; deze was in januari 2020 nog € 368,50 per maand, terwijl die prijs in februari 2021 is gedaald naar € 327,46.

Naast de huishoudelijke hulp in natura wordt deze voorziening ook in de vorm van een PGB verstrekt. Dit betreft in het eerste kwartaal van 2021 15 cliënten en gaat om een bedrag van ongeveer € 50.000 per jaar. Dit is in lijn met de cijfers over 2020.

B. Eigen Bijdragen (verwachte ontvangsten € -150.000)

De inkomsten uit eigen bijdragen betreffen alleen de Wmo-taken; een eigen bijdrage voor ingezette jeugdhulp is als gevolg van besluitvorming op rijksniveau niet aan de orde.

Voor 2019 werd al een daling van de inkomsten uit eigen bijdragen voorzien als gevolg van de invoering van het zogenaamde abonnementstarief per 1 januari 2019. Vanaf die datum is een (maximale) bijdrage per vier weken verschuldigd. In 2021 is dat een bedrag van € 19,=.

Vóór 1 januari 2019 was de eigen bijdrage afhankelijk van het inkomen en het vermogen van de ontvanger van een Wmo-voorziening. Gemeenten worden door het Rijk gecompenseerd voor de weggefallen inkomsten uit eigen bijdragen door een toevoeging aan het Gemeentefonds. Door de invoering van het abonnementstarief verwachtten gemeenten echter ook extra aanvragen voor een Wmo-voorziening en daarmee hogere kosten. De VNG en de Raad van State hebben voorafgaand aan de invoering van het abonnementstarief al op dit gevolg gewezen; gemeenten hebben bij een aantal voorzieningen, waaronder de huishoudelijke hulp, namelijk nauwelijks mogelijkheden om deze ontwikkeling bij te sturen. Of de verwachtingen van de gemeenten ook uitkomen, wordt door het CBS gevolgd in de Monitor Abonnementstarief Wmo. Deze monitor heeft namelijk als doel om de effecten van de introductie van het abonnementstarief Wmo op het aantal Wmo-cliënten en het gemeentelijk beleid te meten. Deze monitor zal het gemeentelijk beleid in ieder geval evalueren tot en met 2020.

Voor 2020 was een bedrag aan ontvangsten uit eigen bijdragen begroot van € 150.000. De werkelijke ontvangsten bedroegen echter € 95.000. De oorzaak hiervan is, dat het CAK vanaf 1 januari 2020 fasegewijs een nieuw aanmeldsysteem over de gemeenten heeft 'uitgerold'. Om die reden zijn tot september 2020 geen facturen voor eigen bijdragen 2020 verstuurd aan inwoners van de gemeente Tynaarlo. Die facturen zijn inmiddels, en dan voor de eigen bijdrage vanaf 1 januari 2020, wél verstuurd. Deze vertraging werkt door in de afdrachten van het CAK aan de gemeente, waardoor een deel van de inkomsten in 2021 betrekking zal hebben op 2020.

Daarnaast heeft minister van Volksgezondheid Hugo de Jonge besloten dat Wmo-cliënten in de maanden april en mei 2020 geen eigen bijdrage hoeven te betalen in verband met de coronamaatregelen. Het Rijk heeft de gemeenten overigens wel gecompenseerd voor de hierdoor gederfde inkomsten.

Voor 2021 zal voorlopig worden uitgegaan van het 'oude' bedrag aan inkomsten, te weten € 150.000.

C. Dagbesteding en Begeleiding

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in het kader van de decentralisaties taken overgeheveld van de AWBZ naar de door de gemeenten uit te voeren Wmo. De belangrijkste uitgaven betreffen hierbij de uitgaven voor individuele begeleiding en groeps-/en dagbesteding. Hierbij wordt de zorg zowel in natura (ZIN) als in de vorm van Persoonsgebonden Budgetten (PGB's) verstrekt.

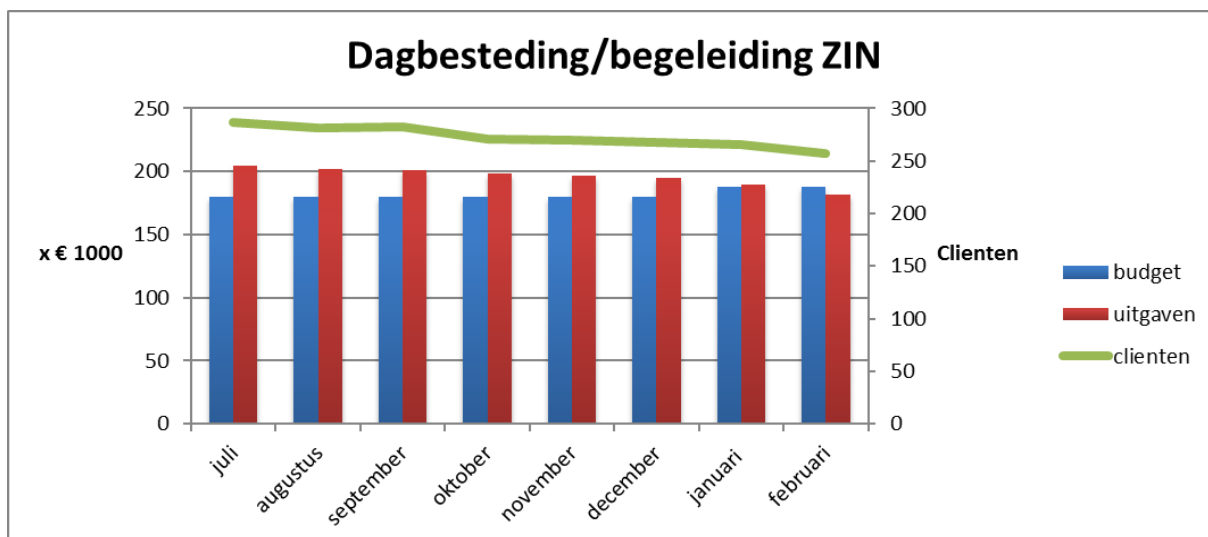
Zorg in Natura (verwachte uitgaven € 2.250.000)

Uitgaven: in 2019 werden de uitgaven op € 2.500.000 geraamd, maar vielen de werkelijke uitgaven lager uit, namelijk € 2.290.000. In de Najaarsbrief 2020 werden de kosten voor Dagbesteding/begeleiding ZIN geraamd op € 2.400.000 (bij een budget van € 2.156.000). De werkelijke uitgaven in 2020 waren € 2.372.300. Voor 2021 worden de uitgaven geraamd op € 2.250.000.

Cliëntenaantallen: het aantal cliënten met dagbesteding/begeleiding in natura is in de loop van 2020 toegenomen van 269 op 1 januari naar 287 in juli 2020. Vanaf die maand is het aantal cliënten weer gedaald, tot 257 in februari 2021. Ook het aantal indicaties is in deze periode afgenomen. De prognose voor 2021 is op deze ontwikkeling gebaseerd.

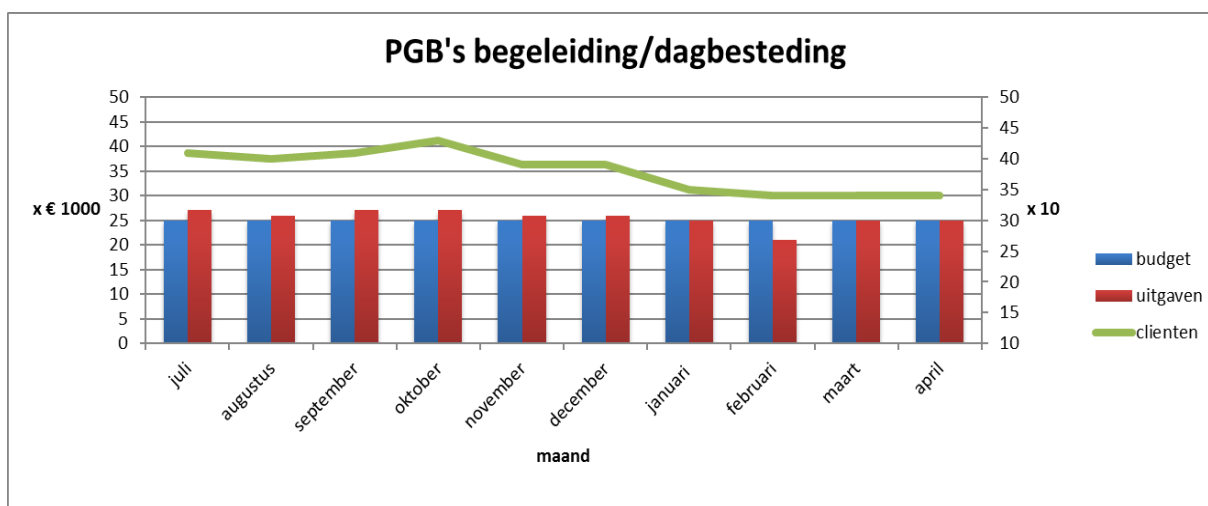
Toelichting: vanaf oktober 2020 is een daling zichtbaar van zowel het aantal cliënten als het aantal indicaties. De grootste verandering (daling) is zichtbaar op interventieniveau 6. De verwachte lagere uitgaven in 2021 kunnen vooral daaraan worden toegeschreven.

De ontwikkeling in de uitgaven en cliëntenaantallen ziet er voor begeleiding en dagbesteding (zorg in natura) als volgt uit:

PGB's begeleiding/ dagbesteding (verwachte uitgaven € 300.000)

Voor dagbesteding/begeleiding worden, naast zorg in natura, ook PGB's beschikbaar gesteld. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de PGB's voor dagbesteding/begeleiding weergegeven.

Het aantal cliënten met een PGB voor begeleiding/dagbesteding bedroeg in januari 2020 uiteindelijk 43. Sindsdien is het aantal gedaald naar 35 in januari 2021. De kosten van deze PGB's bedroegen in 2020 € 339.000, en dat was iets hoger dan de uitgaven in 2019 (€ 322.000).

Het budget voor de PGB's begeleiding/dagbesteding is voor 2021 gebaseerd op de aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB) betaalde voorschotten in de eerste vier maanden van 2020. Op grond daarvan worden uitgaven verwacht van ongeveer € 25.000 per maand. Op jaarbasis is dat € 300.000. De SVB maakt begin oktober een prognose van de werkelijk te verwachten uitgaven voor het hele jaar en past de voorschotten in het vierde kwartaal daarop aan.

D. Beschermd Wonen (prognose overschot 2021 is € 0,=)

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. De financiering daarvan loopt (nu nog) via onze centrumgemeente Assen.

Het aandeel van de gemeente Tynaarlo in het totale budget voor Beschermd Wonen zorgde in 2017 nog voor een positief resultaat van € 657.000. Het positieve resultaat over 2018 was ruim € 488.000 en over 2019 € 652.213. Ten opzichte van 2018 waren de kosten in 2019, door een toename van het aantal cliënten en duurdere trajecten, weliswaar met 8% gestegen maar was het resultaat toch positiever vanwege de aanzienlijke stijging van de Rijksbijdrage.

Voor 2020 werd in de Najaarsbrief 2020 nog uitgegaan van een positief resultaat van € 500.000, maar het uiteindelijke (positieve) resultaat was € 396.000.

De wethouder van centrumgemeente Assen heeft in april 2021 in een memo aan de wethouders van de regiogemeenten Beschermd Wonen aangegeven, dat voor 2021 geen overschot meer wordt verwacht. Voor het teruglopen van de overschotten wordt in de memo de volgende verklaring gegeven:

- er is nog steeds sprake van een autonome groei in Beschermd Wonen. Deze autonome groei is conform het landelijk beeld. We zien vooral een stijging van de instroom van jongeren van 18 tot 23 jaar. Momenteel analyseren we deze instroom en onderzoeken we of er voldoende alternatieven voor jongeren zijn.
- We zien aan de uitgavenkant nog niet de effecten van de nieuwe inkoop. We monitoren of we voor de nieuwe instroom al de beweging zien van Beschermd Wonen naar Thuis Wonen+. Met de uitvoering hebben we een project van strenger indiceren aan de voorkant, zodat we meer met ambulante indicaties ondersteunen en de instroom in intramuraal Beschermd Wonen beperken.
- Voor de uitname van WLZ wordt er ook een uitname uit het Wmo-budget gedaan. Nu dit landelijk project grote achterstanden kent, moeten we cliënten die eigenlijk al uit hadden kunnen stromen naar de WLZ, langer doorbetalen. Het is landelijk nog niet helder hoe de compensatie van het langer doorbetalen van deze cliënten eruit ziet. Ook weten we nog niet wat de definitieve uitname uit het Wmo-budget op basis van de reële tarieven gaat worden. Dus we werken in de prognose met de theoretische uitname en deze brengt in onze regio een nadeel met zich mee (uitname is hoger dan de werkelijke uitgaven).

E. Wonen/rolstoelen/vervoer (verwachte uitgaven € 1.215.000)

Onder deze Wmo-voorzieningen vallen de woonvoorzieningen, de rolstoelen, vervoermiddelen en het collectief vervoer. Het budget voor deze voorzieningen schommelde een aantal jaren rond € 1 miljoen.

In de monitor bij de Najaarsbrief 2019 is opgemerkt dat de invoering van het abonnementstarief (eigen bijdrage) zou kunnen leiden tot een stijging van met name het aantal aanvragen voor een woonvoorziening of een individuele vervoersvoorziening, zoals bijvoorbeeld een scootmobiel. Voor rolstoelen wordt namelijk geen eigen bijdrage betaald en voor het collectief vervoer betaalt de cliënt al een eigen bijdrage in de vorm van een bedrag per gereisde kilometer, net als bij het OV.

In 2019 was inderdaad een behoorlijke stijging zichtbaar op de uitgaven voor woonvoorzieningen. Grotendeels vanwege een drietal grote woningaanpassingen, die noodzakelijk waren geworden door een acute ziekte van de betreffende cliënten, maar ook door voorzieningen als een traplift. De uitgaven voor rolstoelen en individuele vervoersvoorzieningen bleken in 2019 significant te zijn gedaald.

Voor 2021 is op dit moment het volgende beeld zichtbaar:

Woningaanpassingen: bij het opstellen van de Najaarsbrief 2020 leken de uitgaven in 2020 lager uit te vallen dan in 2019 (€ 364.000), maar nog wel hoger dan de gemiddelde uitgaven waarop de begroting is gebaseerd. Hierdoor is op deze post € 60.000 bijgeraamd, tot een totaal van € 319.000. De werkelijke uitgaven in 2020 bedroegen uiteindelijk echter bijna € 400.000.

In 2019 werd de stijging van de uitgaven veroorzaakt door een drietal grote woningaanpassingen. In 2020 had de overschrijding niet zozeer te maken met bovengemiddelde kosten van grote woningaanpassingen, maar was er ook sprake van een toegenomen aantal kleinere woningaanpassingen/woonvoorzieningen. Vanuit de uitvoeringspraktijk wordt opgemerkt dat men merkt dat er 'makkelijker' een aanvraag wordt gedaan voor een woonvoorziening/woningaanpassing sinds de invoering van het abonnementstarief. Op dit moment worden er voor 2021 een drietal grotere woningaanpassingen verwacht. De prognose voor de uitgaven in 2021 is op dit moment € 375.000.

Vervoer-/Hulpmiddelen: op deze posten is bij de Najaarsbrief 2020 € 30.000 bijgeraamd, maar de uiteindelijke kosten bleken toch nog € 157.000 hoger dan op dat moment werd verwacht. In totaal bedroegen de uitgaven in 2020 € 568.000, tegenover € 355.000 in 2019!

In de Najaarsbrief 2020 is al gewezen op het faillissement van leverancier HMC als oorzaak voor deze grote verschillen. HMC is in april 2020 failliet verklaard, maar er bleken al vanaf de tweede helft van 2019 leveringsproblemen te zijn (wat de lagere kosten voor vervoersvoorzieningen/ hulpmiddelen en rolstoelen in dat jaar verklaart). De nieuwe leveranciers hebben de in 2019 opgelopen achterstand bij de levering in 2020 ingelopen.

In vergelijking met 'normale' jaren zoals 2017 en 2018, toen op deze posten respectievelijk € 469.000 en € 440.000 werd uitgegeven, wijken de gemiddelde kosten over 2019 en 2020, te weten € 461.500 per jaar, ook nauwelijks af.

Collectief vervoer: de kosten van het collectief vervoer bedroegen in 2020 € 370.000 (2019: € 350.000). Voor 2021 wordt in de begroting uitgegaan van € 360.000 aan uitgaven.

PGB Overig: in de monitor worden wel altijd de uitgaven voor de PGB's voor huishoudelijke hulp, dagbesteding / begeleiding en Jeugdzorg opgenomen, maar daarnaast is er ook nog een post 'PGB Overig'. Op deze post worden uitgaven geboekt voor individuele voorzieningen die niet vallen onder de uitgaven ZIN, maar ook niet als PGB via de SVB worden uitbetaald. De geschatte uitgaven op deze post bedragen voor 2021 € 70.000,=.

3. Jeugdhulp

Zorg in natura (verwachte uitgaven € 7.580.000)

Met ingang van 1 januari 2017 wordt de Jeugdwet in NMD (Noord- en Midden Drenthe) -verband uitgevoerd. De financiële uitvoering vindt plaats per gemeente. Alleen de uitvoering van de (in omvang zeer beperkte) bovenregionale jeugdzorg, vindt plaats op Drenthebreed niveau.

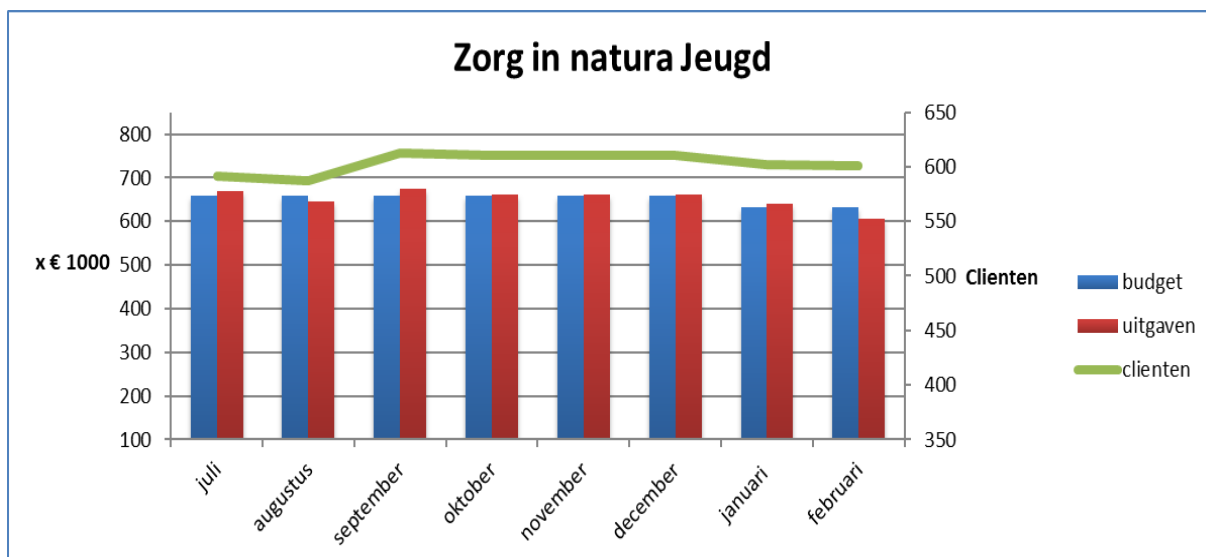
Cliëntenaantallen: het aantal cliënten met zorg in natura is van 1 januari 2017 tot 1 januari 2018 gestegen van 484 naar 615. In het tweede kwartaal van 2019 is het aantal cliënten met zorg in natura gestegen tot 636 in juni 2019, om vervolgens te dalen tot 623 in februari 2020 en 610 in juni 2020. In januari 2021 hadden 602 cliënten jeugdzorg in natura.

Uitgaven: per 1 april 2020 en 1 juni 2020 zijn met de aanbieders van zorg in natura nieuwe contracten afgesloten. Hierdoor is een goede vergelijking van de verschillende zorgproducten en van de diverse interventieniveau 's voor dit jaar, maar ook in vergelijking met voorgaande jaren, niet meer goed mogelijk (appels en peren). Wél kan een vergelijking op de totale kosten worden gemaakt.

Bij het opstellen van de prognose van de kosten van zorg in natura voor de Jeugd wordt altijd uitgegaan van de uitstaande verplichtingen over een bepaalde periode en op een bepaalde peildatum. Voor de prognose in deze monitor is gekeken naar de periode juli 2020 tot maart 2021, met als peildatum 3 mei 2021. Normaliter wordt daarbij de, op ervaring gebaseerde, aanname gehanteerd dat 90% van deze verplichtingen wordt verzilverd. De werkelijke verzilveringspercentages in 2018, 2019 en 2020 waren respectievelijk 89,5, 88,4 en 90,6.

Voor de prognose voor 2021 is het laatstgenoemde percentage als uitgangspunt genomen, behalve voor de nieuwe Jeugdproducten 'Jeugd GGZ specifiek'. Voor deze producten wordt (bij facturatie) namelijk geen vast bedrag per maand betaald, maar wordt betaald op basis van de facturatie voor de werkelijke zorg/behandeling (op minutenbasis). De prognose voor deze uitgaven is gebaseerd op de op 3 mei 2021 gefactureerde zorg over de maanden januari en februari 2021. Zie ook hierna bij de toelichting.

De uitgaven van de zorg in natura worden in de grafiek hieronder weergegeven (januari en februari 2021 op basis van prognose). De uitgaven voor jeugdzorg in natura bedroegen in 2019 € 7.886.000. Op basis van de door de aanbieders aangeleverde productieverantwoordingen is bij het opstellen van de jaarrekening 2020 uitgegaan van een (uiteindelijk te verwachten) bedrag van € 8.022.000 voor dat jaar. In de monitor bij de Voorjaarsbrief werden de uitgaven voor 2020 geschat op € 8.396.155. In de monitor bij de Najaarsbrief 2020 volgde een bijstelling naar € 7.820.000. Op dat moment waren van één (grote) aanbieder echter een aantal dure verplichtingen niet bij de administratie bekend, wat ook de verklaring is voor het grootste deel van het verschil tussen de laatste prognose en het uiteindelijke resultaat van € 8.022.000. Met de betreffende aanbieder zijn/worden (proces)afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen.

Toelichting

De uitgaven voor jeugdzorg in natura kenden de afgelopen jaren een stijgende lijn. In de monitor sociaal domein bij de Najaarsbrief 2020 werd al melding gemaakt van een kentering in deze trend vanaf april 2020. Daarvoor werden als mogelijke oorzaken gegeven:

- positieve effecten van de (extra) inzet van de Praktijkondersteuners Huisarts (POH);
- positieve effecten van de nieuwe inkoopcontracten (vanaf 1 april 2020);

Ook werd daarbij aangegeven dat de Coronamaatregelen een rol kunnen hebben gespeeld in de destijds geconstateerde daling van deze kosten, wanneer er als gevolg van de maatregelen minder zorg is verleend en daardoor ook minder is gefactureerd. Daarnaast zouden de schoolvakanties in de betreffende maanden een effect kunnen hebben gehad op de kosten van de nieuwe Jeugdproducten 'Jeugd GGZ specifiek'.

De verwachting voor 2021 is, dat de kosten van jeugdzorg in natura ruim € 400.000 lager zullen uitvallen dan in 2020. Bij interventieniveau 4, 7 en 8 is op dit moment weinig verschil te zien met dezelfde periode in 2020. Het verschil zit met name op de interventieniveau 's 5 en 6. Wat zijn daarvan de (waarschijnlijke) oorzaken?

Inzet POH'ers: deze inzet wordt sinds juli 2019 gemonitord, inmiddels is de interne Monitor POH Jeugd 2020 opgesteld. Deze monitor zal aan de raads werkgroep worden gepresenteerd. De inzet van de POH'ers verklaart vooral de afname van de kosten op interventieniveau 5. De belangrijkste bevindingen over 2020:

- In 2020 is het aantal huisartsenpraktijken dat werd bediend met POH Jeugd uitgebreid van 3 naar 10. Het aantal POH'ers Jeugd is uitgebreid van 2 naar 4.
- 2020 stond voor een groot deel in het teken van COVID-19. De pandemie en de maatregelen daaromtrent hebben ook gevolgen gehad voor de inzet van POH Jeugd: de reguliere speekuren hebben een tijdje stilgelegen, daar waar mogelijk werd overgeschakeld op digitale of telefonisch gesprekken, en daarnaast waren de gevolgen van de pandemie ook zichtbaar in de problematiek waarmee jeugdigen of hun ouders zich meldden bij de huisartsenpraktijken.
- In 2020 kregen onze POH'ers Jeugd 126 aanmeldingen. Van de trajecten die op de peildatum (1 april 2021) waren afgerond, is 38% verwezen naar specialistische jeugdhulp, 48% volgde een POH-traject en 14% werd op een andere manier geholpen of leidde niet tot een vervolg.
- Over de gerapporteerde periode is – op basis van ons rekenmodel – met de inzet van de POH'ers Jeugd een netto besparing gerealiseerd tussen de ca. € 150.000 en € 320.00. Dit betreft een bandbreedte, omdat niet bekend is welke zorg anders - zonder de inzet van POH Jeugd - zou worden ingezet. Het rekenmodel is gebaseerd op historische verwijsgegevens van huisartsen.
- Aangezien de uitrol van POH Jeugd in de gerapporteerde periode nog niet volledig was, en de indirecte besparing niet in beeld kan worden gebracht (die we realiseren doordat de verwijzingen naar specialistische zorg veel gericht zijn en gemonitord worden), is de verwachting dat de daadwerkelijke besparing door de inzet van POH Jeugd de komende tijd nog fors gaat toenemen.

Effecten nieuwe inkoopcontracten: in Tynaarlo werd altijd relatief veel ingezet op behandeling (zowel op interventieniveau 5 als 6). De behandeling op interventieniveau 6 valt nu onder de specifieke producten. Dat betreft dus alleen een verschuiving en heeft op zich geen financieel effect. In de vorige inkoop werden voor deze producten echter nog maandtarieven gehanteerd, waarbij er, zolang de indicatie nog openstond, ook 'voor het volle pond' gedeclareerd kon worden. Dat kon ook gebeuren als er in de eindfase van de behandeling nog op een heel laag niveau contact bleef. Het idee was weliswaar dat deze lage inzet in de eindfase compenseerde voor de eerste inzet (behandelinzet werkt vaak als een parabool: het start laag, daarna veel inzet, en daarna weer weinig inzet); daar waren de tarieven ook op berekend. In de nieuwe inkoop is besloten om van deze systematiek af te stappen, omdat de gemeenten het idee hadden dat ze hierdoor teveel betaalden. In de nieuwe afrekeningsystematiek wordt betaald voor de werkelijk geleverde zorg (per minuut).

Als het gaat om de uitgaven op interventieniveau 5 en 6 zien we op totaalniveau positieve effecten van zowel de inzet van POH's als van het nieuwe inkoopcontract.

Coronamaatregelen: in zijn totaliteit is er in 2020 meer jeugdzorg geleverd en gefactureerd dan in het jaar daarvoor. Ook is van de indicaties een groter percentage verzilverd. Over het hele jaar gezien lijken de Coronamaatregelen dan ook weinig invloed te hebben gehad op de uitgaven. Vanuit de uitvoering wordt wel aangegeven dat de problematiek zich, als gevolg van de maatregelen, wel lijkt te verzwaren. Dit kan dan weer gevolgen hebben voor de zorginzet.

Schoolvakanties: in 2020 was in de maanden juli en augustus een duidelijke daling zichtbaar bij de uitgaven voor de specifieke producten (afrekenen per minuut voor de werkelijk geleverde zorg). De vraag of dit een toevalstreffer was, of dat het een structureel seizoenseffect gaat worden, kan hopelijk bij de Najaarsbrief 2021 worden beantwoord. Voor de prognose van de kosten in 2021 is, als gezegd, op dit moment uitgegaan van de uitgaven in de maanden januari en februari 2021.

Overige jeugdzorg in natura:

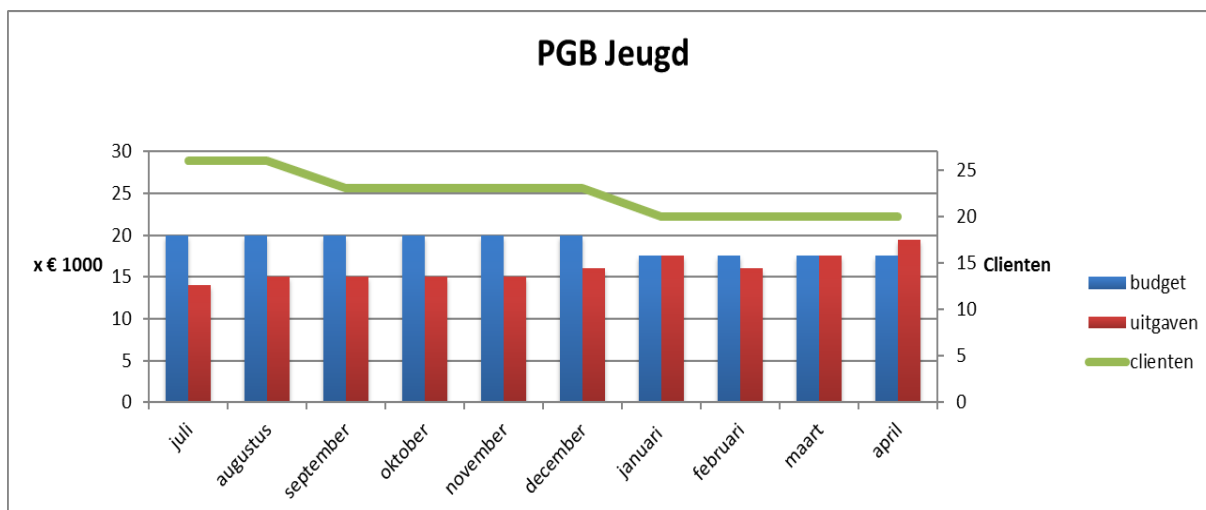
Dyslexiezorg: in de monitor bij de Najaarsbrief 2021 werd bij deze kosten opgemerkt dat de uitgaven vanaf 1 april 2020 lager uitvallen. Hierbij werd een verband gelegd met de situatie op de scholen (vanwege corona), waardoor vanuit de scholen minder aanmeldingen voor deze vorm van zorg zijn gedaan. De verwachting dat hier vanaf september weer een 'normalisatie' zou optreden, is redelijk uitgekomen. De uitgaven in de eerste maanden van 2021 zijn wel iets lager dan in dezelfde periode in 2020. Op jaarbasis bedragen de uitgaven ongeveer € 170.000.

Geëscaleerde zorg (o.a. Jeugdbescherming en crisishulp): deze kosten lijken in 2021 te gaan stijgen tot € 480.000, tegenover ongeveer € 430.000 in de afgelopen twee jaren. Die prognose is echter alleen gebaseerd op de indicaties in de maanden januari en februari. Bij de Najaarsbrief 2021 kan hier een beter beeld worden geschetst. NB: de in 2020 afgesproken tariefstijging van 17% is in de prognose verwerkt.

PGB's Jeugd (verwachte uitgaven € 210.000)

Het aantal cliënten met een Jeugd-PGB is in 2020 gedaald van 30 naar 20. De uitgaven in verband met deze PGB's bedroegen in 2020 € 185.000. Het budget voor de Jeugd-PGB's is voor 2021 gebaseerd op de aan de SVB betaalde voorschotten in de eerste vier maanden van 2020. Op grond daarvan worden uitgaven verwacht van € 17.500 per maand. Op jaarbasis is dat € 210.000.

De SVB maakt begin oktober een prognose van de werkelijk te verwachten uitgaven voor het hele jaar en past de voorschotten in het vierde kwartaal daarop aan.

Bovenregionale jeugdhulp

De bovenregionale jeugdzorg wordt door de coördinerende gemeente Hoogeveen uitgevoerd. Voor 2021 worden deze kosten geraamd op € 40.000 (2020: € 33.620).

NB: sinds 2019 komt het grootste deel van de kosten die voorheen via de gemeente Hoogeveen werden betaald rechtstreeks voor rekening van de betreffende gemeente. Binnen het totale gemeentelijke budget voor de jeugdzorg is hier dus sprake van overheveling van kosten, niet van minder kosten.

4. Participatie

De WPDA rapporteert per trimester. Over het eerste trimester hebben wij nog geen cijfers ontvangen. In juli wordt de eerste bestuursrapportage door het dagelijks bestuur besproken. De uitkomsten van die rapportage worden meegenomen in de najaarsbrief.

5. Klachten en bezwaarschriften

Binnengekomen klachten:

In het eerste kwartaal van 2021 zijn er drie klachten behandeld die betrekking hadden op het sociaal domein. Ter vergelijking: in het eerste kwartaal van 2020 waren er 14 klachten binnengekomen.

Eén klacht had betrekking op de duur van de afhandeling van een melding (doordat er een wachtlijst was ontstaan). De gemeente heeft hiervoor excuses gemaakt, en toegezegd zo spoedig mogelijk contact op te nemen over de afhandeling.

Een andere klacht betrof het uitblijven van een reactie van de gemeente nadat een huisbezoek was afgelegd. Met de indiener van de klacht was echter de (gedocumenteerde) afspraak gemaakt dat deze zelf eerst de problematiek op papier zou zetten en aanleveren bij de contactpersoon. De indiener is hier alsnog op geweest.

De laatste klacht betrof de handelwijze van het sociaal team. Deze klacht is inmiddels met een afrondende brief afgehandeld. De indiener van klacht heeft aangegeven hierover contact te zoeken met de Ombudsvoorziening.

Bezwaarschriften:

Er zijn in de eerste vier maanden van 2021 geen bezwaarschriften ingediend. In dezelfde periode in 2020 waren er vijf bezwaarschriften ingediend.